

HBL Markbrug I/S

Få maskinomkostningerne ned!

Mandag d. 26 juni

V/ Maskinkonsulent Kim Brodersen
Bygnings- og Maskinkontoret i Sønderjylland
Tlf. (dir.) 74 36 50 87 eller mobil 30 56 00 25

HBL Markbrug I/S

Vejen til Lave omkostninger

En rigtigt struktur og organisering af arbejdet!

(det handler kun i mindre grad om farven på maskinerne)

- Få traktorer der kører mange timer.
- Lav maskinsaldo. (Gns. 5000,-kr/ha.)
- Høj kapacitet og udnyttelse

Økonomiske erfaringer

- Afgrødeetablering, gødskning, sprøjtning, mejetærsker og kornvogn evt. stubbehandling. (excl. driftsledelse)

"De bedste" fra maskinanalyser.

- Med plov ca. 1900 ,-kr/ha.
- Reduceret jordbehandling ca. 1500,-kr/ha.

"De bedste" reducere typisk traktortimeprisen med gyllekørsel og andre opgaver.

Traktorudnyttelse

"Køb først den næste traktor, når den første er maksimalt udnyttet"

- Planteavl ca. 500 - 600 timer /år.
- Svinebrug ca. 700 - 800 timer /år.
- Kvægbrug ca. 900 - 1100 timer/år.
- Interne transportopgaver 1500 timer/år.
- Økonomisk mål: 1,3 kr. / hk / time

HBL Markbrug I/S

Maskinsaldo (30.09.05)	2.156.140,-
■ vurderet efter princippet "fortsat drift"	
Maskinsaldo pr. ha (2.156.140,- : 425 ha)	5.074,- / ha

Tommelfingerregel:
Maskinsaldo 5.000,- / ha (excl. gylle håndtering)

HBL Markbrug I/S

Dieselolie	46.790 liter
Liter pr. ha (46.790 : 425ha)	110 liter / ha

Tommelfingerregel:

Planteavl	80 l/ ha, excl. gylle
Svine- & planteavl	100 l/ ha, incl. gylle
Kvægbrug	125 l/ ha, incl. gylle

Høj løn,- spildtid og effektivitet!

Hvad skal afgrøden betale for?

- Procent af totalt tidsforbrug til markarbejdet.
- Arbejdet i marken. 60 - 83 %
- Transport til - og fra marken. 10 - 2 %
- Service / Klargøring af maskiner 20 - 15 %
- Registrering, flyvehavre, sten o.s.v. 10 - 0 %

Det betyder at lønomkostningen *bag rattet* typisk er over 175,- / timen

HBL Markbrug I/S

Tidsforbrug 3.428 timer/ år

Tidsforbrug pr. ha (3.428 t : 425 ha) 8,07 timer/ ha

Tommelfingerregel:

Svine- & planteavl 6-8 timer / ha

HBL Markbrug I/S

Vedligeholdelse pr. år 230.749,-

Vedligeholdelse pr. ha (230.749,- : 425 ha) 543,-

Tommelfingerregel:

Vedligeholdelse Svine / planteavl 350,- pr. ha

Mejetærsker vedligeholdelse

■ Claas Domi 88 30.456,-

■ MF 36 51.564,-

Total pr. år 82.020,-

Omk. pr. ha (82.020 : 425 ha) 193,-

Mejetærsker investering

Grundoplysninger

Købspris	1.000.000 kr.
Tidshorisont	8 år
Afskrivning (saldo)	15 %
Kalkulationsrente	5 %
Arbejdsløn omk.	150 kr./ time
Vedligeholdelse omk.	155 kr./ time
Brændstof	180 kr./ time
Forsikring	7.000 kr. / år
Klargøring + transport	6.000 kr. / år
Årlig anvendelse	
Høstet areal	425 ha
Gns. kapacitet	2,2 ha/ time

Mejetærsker investering

	Omk. i kr. pr. år	Omk. i kr. pr. ha
Forrentning og værditab	111.396	262
Vedligeholdelse	32.576	77
Brændstof	37.830	89
Arbejdsløn	31.525	74
Forsikring + klargøring	14.143	33
Resultat	227.469	535

Investering

-Følsomhedsberegning: omk. i kr.pr. ha

	800.000	1.000.000	1.200.000
325 ha / år	558	626	695
425 ha / år	483	535	588
525 ha / år	437	479	521
625 ha / år	405	441	476

Basis beregning: 1.000.000 og 425 ha/ årligt

Der findes flere modeller

- Fælles udnyttelse af enkelte maskiner som stubharve, gyllevogn o.lign.
- Samarbejde om alle maskiner, men hvor maskiner kun er ejet af én part.
- Køb af maskine i fællesskab som f.eks. mejetærsker
- Maskinfællesskab, alle maskiner ejet i et I/S.

Enkle modeller

- Brug af maskinstation (nabo)
- Ydelsen tilbydes til markedspris.
- Markedsprisen kan ofte sænkes, ved længere aftaleperioder. (Licitation)

-
- Bytte ydelser (Pløje/såning)
  - Ydelsen tilbydes ofte til under markedspris, for at give til tilhørsforhold.
  - Effekt,- spar en traktor! (svineproducenter)

Statiske modeller

- Princip,- Man vedtager nogle takster og dem "kører man efter" i flere år.
- Problem, - i den virkelige verden svinger omkostningerne.
- Fordele:
  - Meget enkelt
  - Overskueligt
- Ulemper:
  - Holder ofte ikke, hvis der sker store ændringer i forudsætningerne.

Dynamiske modeller

- Fordi vi lever i et dynamisk erhverv, hvor det hele tiden er behov for ændringer/omstillinger.
- Omstillingsevnen må ikke påvirkes/hæmmes af samarbejdsaftaler.
- Princip,- afregning pr. år efter det faktiske forbrug.
- Fordi den faktiske omkostning er forskellig fra år til år.

Dynamiske modeller

- Fordele:
  - Tager højde for de faktiske forhold, Gennemsikrlighed og retfærdighed.
  - Giver et godt beslutningsgrundlag for investeringer.
- Ulemper:
  - Kræver en vis organisation, (en ulempe for nogle)
  - Kræver dataregistrering, (lidt eller meget)

Fælles brug af mejetærsker

- En part ejer maskinen
- Brugsret: Efter aftale eller en dag et sted, en dag det andet sted
- Alle omkostninger gøres op årligt og fordeles.
- Eventuelle indtægter deles med 50% til hver.

Dynamisk afregning

Afregningsbilag, enkelt maskiner i et maskinfællesskab

Afregningsår	2005	Dato	01.12.05	Maskine	mejetærsker	Årgang	2005
Købspris	800.000	Købsår.	2005	Afregningsenhed (ha/time/ton/stk.)			Ha

	Initialer	Ejer		Forbrugt i året	0	100	Total enheder
		Part A	Part B				
Primoværdi kr							
800.000							

	Kr af primoværdi	Omkostninger afholdt af.			
Forrentning %			+		
Værditab %			+		
Ultimoværdi kr.					
Overføres til næste år.					
	Afholdte vedligehold omk.		+		
	Afholdt forsikring		+		
	Diverse omk.		+		
	"Har betalt"		=		
	"Skal betale"		-		
	"Mellenregning"		=		
	Evt. maskinstationsindtægt		-		
	Fordeling af maskinst. Indtægt 50%		+		
	Mellenregning efter indtægt		=		
				Total for indtægt	kr
				Kr/enhed	kr
				Summen = 0	
				Total	kr
				total udg. efter indt.	kr
				Summen = 0	

Dynamisk afregning

Afregningsbilag, enkelt maskiner i et maskinfællesskab								
Afregningsår	2005	Dato	01.12.05	Maskine	Mejetærsker	Årgang	2005	
Købspris	800.000	Købsår	2005	Afregningsenhed (ha/time/ton/stk.)			Ha	
Primoværdi kr	800.000	Initialet		Ejer	Ejer			
		Ejerandel i %		Part A	Part B			
		Forbrugt i året		0	100	350	Total enheder	
Ultimoværdi kr.	680.000	Kr af primoværdi		Omkostninger afholdt af.				
		Forrentning %	5	40.000	+	0	40.000	
Overføres til næste år.		Værditab %	15	120.000	+	0	120.000	
		Afhokte vedligehold omk.			+			
		Afhokt forsikring			+			
		Diverse omk.			+			
		"Har betalt"			=		Total før indtægt	kr
		"Skal betale"			-		Kr/enhed	kr
		"Mellemregning"			=		Summen = 0	
		Evt. maskinstationsindtægt			-		Total	kr
		Fordeling af maskinst. Indtægt 50%			+		total udg. efter indt.	kr
		Mellemregning efter indtægt			=		Summen = 0	

Afregningsbilag, enkelt maskiner i et maskinfællesskab									
Afregningsår	2005	Dato	01.12.05	Maskine	Mejetærsker	Årgang	2005		
Købspris	800.000	Købsår	2005	Afregningsenhed (ha/time/ton/stk.)			Ha		
Primoværdi kr	800.000	Initialet		Ejer	Ejer				
		Ejerandel i %		Part A	Part B				
		Forbrugt i året		0	100	350	Total enheder		
Ultimoværdi kr.	680.000	Kr af primoværdi		Omkostninger afholdt af.					
		Forrentning %	5	40.000	+	0	40.000		
Overføres til næste år.		Værditab %	15	120.000	+	0	120.000		
		Afhokte vedligehold omk.			+	5.000	10.000		
		Afhokt forsikring			+	5.000			
		Diverse omk.			+	0			
		"Har betalt"			=	5.000	175.000	Total før indtægt	180.000
		"Skal betale"			-	77.143	102.857	Kr/enhed	514,29
		"Mellemregning"			=	-72.143	72.143	Summen = 0	
		Evt. maskinstationsindtægt			-			Total	kr
		Fordeling af maskinst. Indtægt 50%			+			total udg. efter indt.	kr
		Mellemregning efter indtægt			=			Summen = 0	

Hvilke punkter skal drøftes før start

- Hvilke maskiner indgår
- Ejerforhold af maskinerne
- I hvilken rækkefølge skal arbejdet udføres
- Hvor mange Ha. er omfattet
- Vedligeholdelse
- Brændstof
- Timeløn
- Driftsledelse
- Registrering af timer mm.
- Rengøring af maskiner
- Maskinstationskørsel
- Forsikringsforhold
- Opbevaring af maskiner
- Aftaler om køb af maskiner
- Aftaleperiode
- Hvordan opløses samarbejdet
- Kan nye parter indtræde
- Afregning årlig/halvårlig.
- Hvem laver opgørelse
- Mm.

Hvad går galt i fællesskaber

- Hvis "kemien" ikke passer i længden
- Uklare aftaler før opstart, kan give problemer senere.
- Dyre maskiner indkøbes – omkostninger stiger på trods af større areal.
- Mange timer til klargøring, transport mm. (det bliver synligt)
- Uens fordeling af omkostninger
- Uens fordeling af hvor maskinen kører
- Parterne får ikke drøftet tingene grundigt igennem mindst én gang om året.

Hvad går godt i fællesskaber

- Et godt socialt fællesskab
- Mulighed for lave omkostninger/bedre maskiner
- Udnyttelse af hinandens erfaringer i planteavl
- Færre arbejdstimer pr. ha.
- Mulighed for fælles indkøb
- Mere spændende arbejdsplads